

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta, 1 fl. 80 kr. za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 20 kr., za četrt leta 1 fl. 15 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 22. januarja 1862.

Ministerski oglas zavolj znižane cene živinske soli — pa še ena želja naša.

C. kr. ministerstvo dnarstva je z razglasom od 4. dne preteklega mesca, veljavnim za celo naše cesarstvo, na znanje dalo, da je presvetli cesar s sklepom od 25. grudnia 1861 zastran živinske soli nekatere polajšave začasno dovolil. Oklic ministerski se tako-le glasi:

Sol za živino se bo vprihodnje tako narejala v solinah, da na cent take soli se bo jemalo 97 funtov soli, 2 funta železne rje (Eisenoxyd), 1 funt pa oglja. (Poprej se je namesto rje jemal encijan). Dosihmal se je živinska sol dobivala le v nekterih solarnicah, vprihodnje pa se ima dobivati v vseh cesarskih solarnicah, ako bo treba in bojo ljudje to želeli. Dobival se bo od 20. dne tega mesca v solinah (fabrikah), ki to sol delajo, brez žakljev ali druge posode, po le-ti ceni dunajski cent: v (gornji Avstrii) Gmunden-u, v Ausse-u, v Hallein-u, v Hall-u (v Tirolih) po 1 gold. 60 kr., v Vilički (v zahodnji Galiciji) po 1 gold. 12 kr., v izhodnji Galiciji po 1 gold. 36 kr., v Erdelji po 1 gold., v Piranu (v Istri) po 1 gold. 12 kr., v Benetkah (metriški cent) po 2 gold. 12 kr. — Kar je še stareje živinske soli iz encijana narejene, se ima sedaj tudi po tej novi ceni prodajati.

To je vesel oglas za gospodarje, ki bi radi živini potrebne soli dajali, pa jim je bila dosihmal predraga. Po tej novi tarifi je cena znižana za polovico.

V imenu vseh gospodarjev se očitno zahvalujemo za to polajšavo, po kateri jih bo vprihodnje veliko lažje stalo, svojo živino oskrbovati s soljo.

Al ena želja je še vsem gospodarjem pri srcu, in „Novice“ si v svojo dolžnost štejejo, to željo očitno izreči in prositi sl. ministerstvo, naj bode enakopravnost tudi zastran soli vsem gospodarjem, naj stanujejo tu ali tam, in ta želja je: naj bi v ceni sedaj znižana sol se dobivala po tej ceni saj v poglavnem mestu vsake dežele, tedaj v Trstu, Gorici, Ljubljani, Gradcu, Celovcu itd.

Sol živinska je gotovo za blagor vsake dežele bolj važna kakor tobak; če tobakar kupuje nepotrebni tobak in cigare v vsakem kotu po eni ceni, naj bi dobivali gospodarji potrebno sol saj v poglavnem mestu svoje dežele po eni ceni. Zakaj bi gledé na tobakovo povsod enako ceno tisti, ki je po naključbi blizo solne fabrike, je dobival po nižji ceni kakor uni, ki je deleč od nje?

To je potreba, za katero se poganjajo že več let vse kmetijske družbe, in so se nedavno obrnili na poziv žl. gosp. grajšaka Gutmansthal-a tudi naš predsednik kmetijske družbe gosp. Terpine in še nekteri drugi veliki posestniki do c. kr. ministerstva za našo deželo, da bi se saj istrijska živinska sol tudi v Trstu dobivala, odkodar je potem lahko brez velicih vozarskih stroškov dobivamo ne samo mi, temuč tudi doljni Štajerci.

Iz Pirana soli dobivati nam prizadeva velike stroške. Piran je tako odstranjen od kupčijske velike poti, da ma-

lokdo ima tam kaj opraviti. Vožnja (transport) iz Pirana k tržaški železnici ni dober kup in tudi ne lahka, ali saj ne priložna in dostikrat zavoljo viharjev na morji zamudna. Ni tedaj čuda, da zatega voljo je kupčija s soljo v druge dežele le v rokah nekterih špekulantov, ki si za svoj trud dobro plačati dajo. Le za tega voljo se dá zapopasti, da cent živinske soli, ki je poprej v Piranu veljal 2 gold. 25 kr., je veljal v Ljubljani še enkrat toliko, namreč 4 gold. 50 kr., v drugih krajih po deželi pa celó 6 gold. ali še več. Vsa druga pa bi že bila, ako bi le ces. solarnica v Trstu, ktera vsako leto več milijonov kuhinske soli v svojo zalogo dobi, tudi prodajala živinsko sol. Vsak posestnik, ki več živinske soli potrebuje, bi si je potem lahko naravnost od ondot iz prve roke naročil brez vmesnih špekulantov. Saj vemo, da ima tržaška ces. solarnica gotov kontrakt za vožnino kuhinske soli iz Pirana, za katero se od centa plačuje 6 kraje., tedaj bi tudi cent živinske soli v Trstu veljal le 1 gold. 18 kr. Ako prištevamo k temu še 34 kr. za žaklje in vožnino do železnice, in še 34 kr. za vožnino po železnici v Ljubljano, bi veljal cent živinske soli po novi ceni v Ljubljani 1 gold. 86 kr. Ako prištevamo temu še 50 kr. za vožnino od ljubljanskega kolodvora v mesto in še to kar prodajavec soli potem svojega dobička imeti mora, bi živinske soli cent veljal v ljubljanski štacuni le 2 gold. 36 kr., tedaj pol manj kakor dosedaj.

Tako bi bilo, ako bi se istrijska živinska sol dobivala saj v Trstu.

Če že tedaj nikakor ne more biti, da bi se živinska sol dobivala v poglavnem mestu vsake dežele po eni ceni kakor se dobiva tobak, brez ktereга vsak človek lahko živi, naj bi sl. ministerstvo storilo saj še eno stopnjo v polajšavah prodajanja živinske soli naprej in k svojemu razglasu od 12. dne p. m. dostavilo še to, da se živinska sol dobiva tudi v cesarski solarnici tržaški. Mnogo mnogo kmetijskih gospodarjev mu bo za to hvaležno.

Kdor trka, se mu odpre. Zato trkamo tudi mi, dokler se nam ne bo odprlo, z zaupanjem, da se nam bode.

Od žvepljenja bolnih trt. *)

V lanskem talijanskem koledarju je bilo v sestavku od žvepljenja bolnih trt rečeno, da je žveplo gotov pomoček zoper trtno bolezen, al samo tadaj, ako se trte o pravem času pridno in večkrat žvepljivo. Veseli nas viditi, da je skušnja leta 1861 te besede popolnoma potrdila; zato pa tudi sedaj srčniši na noge stopimo, in našim vinorejcom živo priporočimo, naj v prihodnjem letu se sploh lotijo žvepljenja bolnih trt, in to tem bolje, ker smo prepričani, ako se vse trte žveplijo, da bo v kratkem trtna bolezen popolnoma iz naših krajev zginila, posebno ker se je tudi ozračje (ali atmosfera) že nekoliko na bolje obrnilo. Več vinorejcov po laških krajih naše dežele je bolne trte z žveplom zdravilo v ravno pretečenem letu, in sicer z najboljim izidom;

*) Iz „Koledarja“ c. k. kmetijske družbe goriške za leto 1862. Vred.